

Lektion: Det tredje ljuset av Claire Keegan

Årskurs: Gymnasiet

Kurs: Svenska 1

Tema: Trygghet och utsatthet

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll

Läsning av skönlitterära texter och reflektion över deras innehåll och teman.

Textanalys med fokus på teman, motiv och karaktärer.

Skriftlig och muntlig framställning av egna tankar och analyser.

Reflektion över språklig variation och dess betydelse.

Betygskriterium (E)

Eleven kan översiktligt återge innehållet i några centrala svenska och internationella skönlitterära verk och annat berättande.

Dessutom kan eleven översiktligt redogöra för några samband mellan olika verk genom att ge exempel på gemensamma teman och motiv.

Eleven kan, i förberedda samtal och diskussioner, muntligt förmedla egna tankar och åsikter samt genomföra muntlig framställning inför en grupp.

Eleven kan göra enkla reflektioner över hur språklig variation hänger samman med talare och kommunikationssituation.

[Lgr 22, Svenska, Åk. 1-3]

Lärlarledda instruktioner

1. Introduktion till textanalys (10 min)

- Presentera novellen "Det tredje ljuset" och dess författare Claire Keegan.
- Diskutera novellens centrala teman: trygghet och utsatthet.
- Förklara vikten av att analysera litterära verk och deras budskap.
- Ge exempel på hur vi kan identifiera teman och karaktärer i litteratur.

2. Läsning av novellen (15 min)

- Dela ut utdrag ur "Det tredje ljuset" till eleverna.
- Be eleverna läsa texten noggrant och markera intressanta passager.
- Diskutera gemensamma intryck och känslor som väcker läsningen.
- Ställ frågor om huvudkaraktären och hennes upplevelser.

3. Gruppdiskussion (15 min)

- Dela in eleverna i grupper för att diskutera novellens teman.
- Fokusera på hur trygghet och utsatthet skildras i berättelsen.
- Be varje grupp att sammanfatta sina tankar och förbereda en kort redovisning.
- Ge tid för varje grupp att redovisa sina insikter till klassen.

4. Avslutande reflektion (10 min)

- Sammanfatta lektionen och diskutera vad som har lärt sig.
- Ställ frågor för att reflektera över hur berättelsen relaterar till verkliga livserfarenheter.
- Uppmuntra eleverna att tänka på hur litteratur kan spegla samhället och människan.

Ämnesinnehåll

Här listas viktig kunskap och ämnesinnehåll som eleverna behöver känna till eller lära sig i undervisningen. Försök se till att allt nedan tas upp på lektionen eller följs upp på andra sätt.

- **Begrepp och teman:** Förståelse för centrala teman som trygghet och utsatthet i litteratur.
- **Karaktärsanalyser:** Förmåga att analysera och diskutera karaktärer och deras utveckling.
- **Textanalys:** Känna till metoder för att analysera litterära texter och deras budskap.
- **Kritisk läsning:** Utveckla förmågan att kritiskt läsa och reflektera över textens innehåll och språk.
- **Skriva och diskutera:** Förmåga att formulera egna tankar och argumentera i både muntlig och skriftlig form.

Ordkollen

Ord	Förklaring	Etymologi
Trygghet	En känsla av säkerhet och skydd, ofta kopplad till miljö och relationer.	Kommer från det svenska ordet trygg, som har germanska rötter.
Utsatthet	En känsla av sårbarhet eller risk, ofta kopplad till sociala eller ekonomiska faktorer.	Härstammar från det svenska ordet utsatt, som betyder att vara placerad eller i fara.
Litteratur	Konstformen som omfattar skönlitterära verk, som noveller, romaner och poesi.	Från latinets "literatura", som betyder bokstavskonst.

Ord	Förklaring	Etymologi
Sammanhang	Kontexten eller omständigheterna runt en händelse eller text som påverkar dess betydelse.	Från svenska "samman" och "hang", i betydelsen att hålla ihop.
Analys	En systematisk undersökning av en helhet för att förstå dess delar och samband.	Från grekiska "analysis", som betyder upplösning eller nedbrytning.

Diskussionsfrågor

A. Hur kan trygghet formas av de relationer vi har med andra? Diskutera hur barndomen kan påverka vår livssyn och känsla av säkerhet i vuxenlivet.

B. I vilken utsträckning har samhället ett ansvar för att skapa trygga miljöer för barn? Reflektera över sociala program och stödåtgärder.

C. Kan en upplevelse av utsatthet leda till personlig tillväxt och styrka? Diskutera eventuella positiva aspekter av svåra livserfarenheter.

Aktivitet

Eleverna ska i par skapa en kort dramatisk scen som utspelar sig i en miljö där trygghet och utsatthet står i kontrast. Scenen ska inkludera två karaktärer som representerar olika upplevelser av trygghet. Varje par ska presentera sin scen för klassen och förklara hur deras val av dialog och miljö förstärker temat. Aktiviteten syftar till att öka förståelsen för hur litterära teman kan manifesteras i praktiken.

Exit-ticket

Fråga	Svar
1. Vilka centrala teman presenteras i novellen?	Trygghet och utsatthet.
2. Hur påverkar barnets upplevelser i novellen?	Barnet får för första gången uppleva trygghet.
3. Vilka känslor väcker berättelsen hos läsaren?	Empati och sorg, men också glädje över trygghet.
4. Hur kan relationer påverka trygghet?	Relationer skapar en känsla av skydd och stöd.
5. Vad symboliserar gården i berättelsen?	En plats för trygghet och stabilitet.
6. Hur kan litteratur spegla verkligheten?	Genom att belysa sociala frågor och mänskliga erfarenheter.

Fråga

7. Vad lär vi oss av karaktärernas erfarenheter?

8. Hur kan vi använda dessa teman i vårt eget liv?

Svar

Att utsatthet kan leda till starka känslor och insikter.

Genom att reflektera över våra relationer och vår egen trygghet.

Hemuppgift

Som hemuppgift ska eleverna skriva en personlig reflektion om en situation i deras liv där de har känt sig antingen trygga eller utsatta. De ska beskriva omständigheterna, sina känslor och hur detta har påverkat dem.

Reflektionen ska vara 1-2 sidor lång och lämnas in vid nästa lektion. Detta ger dem möjlighet att koppla sina egna erfarenheter till novellen och tema.

Citat

"Det är inte vad som händer med oss, utan hur vi reagerar på det som räknas." - Epiktetos, ca 55-135 e.Kr.

Citatet belyser att vår reaktion på livets händelser, liksom karaktärernas i "Det tredje ljuset", definierar vår upplevelse av trygghet och utsatthet. Det knyter an till lektionens tema genom att uppmana till reflektion över hur vi bemöter våra egna erfarenheter.

Tags: [2021](#), [Gymnasiet](#), [Okategoriserade](#), [Svenska](#)